

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 13 листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Публічно-приватні засади правового регулювання використання природних ресурсів
Викладач (-і)	Кобецька Надія Романівна, проф., д.ю.н., проф. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кобецька Надія Романівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кобецька Надія Романівна nadiia.kobetska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку та розкладу занять на кафедрі. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних науково-дослідних, творчих завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є проблематика співвідношення та відображення в правових методах, способах і формах регулювання відносин використання природних ресурсів публічно-правових і приватно-правових засад правового регулювання.</p> <p>Природоресурсне право України в останні десятиріччя зазнало суттєвих концептуальних змін, пов'язаних з розширенням кола суб'єктів природокористування, появою нових форм природокористування, зокрема, орендної, розширенням приватної власності на природні об'єкти та їх ресурси, реалізацією принципу платності тощо. Це зумовило відхід від традиційного поділу права природокористування на загальне і спеціальне та дозвільного порядку надання природних ресурсів у користування.</p> <p>Нинішні закріплені законодавством правові механізми та форми використання природних ресурсів поєднують адміністративні та договірні засади, передбачають як імперативні обмеження, так і стимули, майновий (матеріальний) вплив на природокористувачів. Водночас, законодавець не завжди послідовний в запровадженні нових способів регулювання, правові конструкції часто громіздкі, в них наявні колізії та прогалини.</p> <p>Розуміння логіки поєднання публічних та приватних засад правового регулювання використання природних ресурсів, знання законодавчих форм їх відображення потребують ґрунтовного наукового аналізу доктринальних теоретичних досліджень вчених в галузі екологічного права, системного тлумачення законодавчих приписів, аналізу правозастосовної практики, правових позицій вищих судових інстанцій.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування концептуального наукового розуміння підстав та обґрунтованих можливостей поєднання імперативних та диспозитивних засад регулювання сфери природокористування, меж впровадження приватних механізмів регулювання використання природних ресурсів в законодавчих конструкціях та правозастосовній діяльності.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є набуття загальних та фахових компетентностей щодо розуміння механізмів правового регулювання використання природних ресурсів, кваліфікованого застосування законодавчих приписів, самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації екологічної правосуб'єктності учасників природоресурсних правовідносин.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.
ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

Фахові компетентності:

- СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.
СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проектах правничої освіти у системі освіти дорослих.
СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.
СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.
СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Програмні результати навчання:

- РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.
РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

PH08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

PH10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

PH11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Діалектика публічних та приватних засад у правовому регулюванні	2	-	10
Тема 2. Інститут права використання природних ресурсів: становлення, розвиток, новелізація законодавчого регулювання	2	2	10
Тема 3. Публічна природа еколого-правових обмежень у відносинах використання природних ресурсів	2	2	8
Тема 4. Дозвільний режим спеціального природокористування: суть, особливості	2	2	8
Тема 5. Система документів дозвільного характеру у відносинах використання природних ресурсів	4		8
Тема 6. Особливості договорів як приватно-правової форми регулювання використання природних ресурсів	2	2	8
Тема 7. Основні види договірних конструкцій у відносинах використання природних ресурсів	4		
Тема 8. Приватно-правові механізми відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю та природним об'єктам в процесі природокористування	2	2	8
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя
--	--

дисципліни	<p>Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf</i></p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання здобувачами <u>трьох</u> письмових індивідуальних науково-дослідних завдань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-дослідне завдання, що полягає в опрацюванні та критичному аналізі результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та тематики дисертаційного дослідження здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна оцінка – 10 балів. 2. Аналіз та узагальнення судової практики з визначеної викладачем теми навчальної дисципліни, що охоплює не менше 5 судових рішень. Максимальна оцінка – 10 балів. 3. Формування розширеної бібліографії (не менше 20 вітчизняних та іноземних джерел) за одною з тем навчальної дисципліни. Максимальна оцінка – 5 балів. <p>Максимальний бал за письмові семестрові роботи становить 25 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>Поточний контроль знань на семінарських заняттях передбачає усне опитування-співбесіду для з'ясування розуміння здобувачами відповідної теми. Результати усної відповіді здобувача оцінюються від 1 до 5 балів.</p> <p>Навчальним планом на дисципліну відведено 10 год. семінарських занять (5 занять). Максимальний бал за семінарські заняття – $5 \times 5 = 25$ балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен – проводиться в усній формі та передбачає усне опитування-співбесіду зі здобувачем на предмет з'ясування опанування ним предмету навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Екзаменаційний білет включає 5 питань по 10 балів кожне.</p> <p>Максимальний бал за екзамен – 50 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання здобувачами обов'язкових декількох видів письмових робіт, про які йшлося в попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя</p>	

Стефаніка

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf> та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини на семінарських заняттях, він/вона презентує виконані завдання викладачу під час консультацій. Письмові роботи направляються викладачу на електронну пошту.

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаніка

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Гетьман А. П. Доктрина екологічного права та законодавства України: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2019. 336 с.
2. Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2014.
3. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна монографія / відп. ред.: Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
4. Андрейцев В. І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики: монографія / В. І. Андрейцев. Донецьк: Національний гірничий університет, 2011. 373 с.
5. Правова доктрина України: у 5 т. Т. 4: *Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права* / Ю. С. Шемшученко, А. П. Гетьман, В. І. Андрейцев [та ін.]; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Харків: Право, 2013. 848 с.
6. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаніка, 2016. 271 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачам в електронній формі до початку семестру.

Викладач:

д.ю.н., проф. Надія КОБЕЦЬКА